భార్యావిధేయుల సంఘం

"ఇప్పటికే దేశంలో వేలకొద్దీ లక్షల కొద్దీ వెలసి ఉన్న సంఘాలు చాలక,మళ్ళీ కొత్త సంఘం ఇదొహటా మన దుంప తెంపడానికి? ఈ సీతాపతికేం పనిలేదు కాబోలు! మొన్నటికి మొన్న, పనిలేని వాళ్ళ సంఘం అంటూ ఒకటి స్థాపించాడు. అంతకుముందు ప్రారంభించినవి సరేసరి. సినిమా ప్రేక్ష్యం లేనివాళ్ళ సంఘం, రైళ్ళు తప్పి ప్లాట్ ఫారాల మీద అఘోరించే వాళ్ళ సంఘం, కాళ్ళుపట్టే వాళ్ళ సంఘం, కంఠం నులిమేవాళ్ళ సంఘం, గోతులు తీసే వాళ్ళ సంఘం. కొంపలు కూల్చే వాళ్ళ సంఘం, నా మొహం సంఘం, నా నెత్తి సంఘం అంటూ సవాలక్ష సంఘాలు. వీటి అన్నింటితోటి తీరలేదేమో అబ్బాయికి సంఘాల సరదా. మళ్లీ ఇదేదో కొత్తసంఘం మొదలెడుతున్నాడు. దీనిక్కూడా మనం చందాలు చెల్లించుకొని సభ్యులుగా చేరాలేవిటి ఖర్మ? అసలిప్పటికే ఈ చందాలేవిటి? ఈ సభ్యత్వాలేవిటి? అంటూ హోం డిపార్టుమెంటు నుంచి తెగ మెమోలూ ఆడిట్ అబ్జక్షనులూ వచ్చి పడుతున్నాయి" అంటూ ఆ వార్తవింటూనే బాగా దట్టించిన చిచ్చు బుడ్డిలాగ తాడియెత్తున లేచిన క్లబ్బు ప్రెసిడెంటు కామేశ్వరరావు కాస్తా, తాటాకు మంటలా చప్పగా చల్లారిపోయి, ఆ తర్వాత క్లబ్బులో సీతాపతి స్థాపించ బోయే సంఘం యొక్క ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడల్లా, పేపరోటి మోహానికి అడ్డు పెట్టుకొని ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ ఓ మూల కూర్చోసాగాడు.

ప్రెసిడెంటు కామేశ్వరరావు ప్రవర్తన ఇలా ఉంటే ఇతర క్లబ్బు మెంబర్ల కంగారు ఇంకోరకంగా ఉంది.

'ఎప్పుడూ ఊరు వదలి ఎక్కడికీ వెళ్ళని మన సీతాపతి, భా.వి. సంఘం అంటూ ఈ మధ్య వారానికి అయిదేసి రోజులు పత్తా లేకుండా ఎక్కడికి పోతున్నాడు చెప్మా! ఏ ఊర్లోనైనా వెళుతున్నాడా? ... ఆ... అతను వెళ్ళే ఊళ్ళేం ఉన్నాయి...? అత్తారి ఊరికి వెళ్ళడు కదా, 'మళ్ళీ ఛస్తే మీ గడపతొక్కను, మీ అమ్మాయిని కాపురానికి తీసుకెళ్లను' అంటూ పెళ్ళి పీటల మీదే శపథం చేసేశాడు. ఇంక మరి... అత్తారి ఊరూకాక, ఉన్న ఊరూకాక మరో ఊరూ మరో ఊరూ సేవించడానికి మన వాడేం

మందుల ఏజంటా, మహానాయకుడా? .... అధమం, కేంపుల్ని ఫిక్‌నిక్‌ల లాగా, హనీ మూనుల్లాగా గడుపుతూ, ఆఖరికి ఇల్లాలి పుట్టినరోజునాడైనా ఇంట్లో విస్తరెయ్యని ఘనమైన గవర్నమెంటు ఆఫీసరైనా కాదాయె! మరయితే, ఇన్నాళ్లూ ఏ మౌతున్నట్టూ, ఎక్కడికి వెళుతున్నట్టూ?" అంటూ మిగిలిన క్లబ్బు మెంబర్లందరూ మీమాంస పడుతూ ఉంటే, అతని ఆప్త మిత్రుల ఆందోళన వేరే విధంగా ఉంది.

'కారా కిళ్ళీ ఇంజనాడిస్తూ, కరీంబీడి ఆవిరివదుల్తూ, గేర్ రాడ్‌లాంటి అందమైన తన వంకర కుడి కాలుని, అలా, అలా, విలాసంగా ఆడిస్తూ, చిరునవ్వుల హెడ్‌లైట్ కాంతుల్ని చుట్టూ చేరిన మిత్ర బృంధం మీద ఫోకస్ చేస్తూ, హోల్డన్ భంగిమలో నిలబడి ఆయాసం తీర్చుకుంటూన్న ఫుల్ లోడ్ బెంజి ట్రక్కులాగ తొణక్కుండా బెణక్కుండా ఎల్లప్పుడూ నిశ్చలంగా నిలబడి మాట్లాడే మన సీతాపతి, భా.వి. సంఘం అంటూ ఇదేదో కొత్త బాధ్యత నెత్తినేసుకుని, నిలుచున్న చోట నిలబడకుండా సిసింద్రీలా వూరూరా తిరుగుతూ, స్థిమితంగా మాట్లాడకుండా సీమ టపాకాయ గుత్తిలా ఛట్ ఫట్‌మంటూ నానా హంగామా చేసేస్తున్నాడు. పాపం వీడికి ఏ రాజకీయపు పార్టీ పూనకం అయినా పూనలేదుకదా!' అంటూ బెంగపెట్టుకుపోయి బిక్కమొహాలేసుకుని చేసేదేం లేక నిస్సహాయంగా చూస్తూ ఉండిపోయారు.

అయితే, అటు క్లబ్బు మెంబర్లూ ఇటు ఈ ఆప్తమిత్రులూ అంతా కలిసి ఒక్క సారిగా తమ తమ ఆదుర్దాల లోంచీ ఆందోళనలలోంచీ తేరుకొని, మళ్లీ అంతలోనే బోలెడు ఆశ్చర్యంతో మునిగిపోయారు, సీతాపతి పంచిపెట్టిన కరపత్రాలు చదువుకొని.

ఏవిటి? ... పతిని నడిబజార్లో అమ్మజూసిన పరమ సాధ్వీమ తల్లి సత్యభామాదేవి, తన పరాక్రమంతో సమస్త లోకాల్నీ వెలిగించిన దీపావళి అమావాస్య పుణ్యతిథినాడా ఈ భా. వి. సంఘం ప్రారంభోత్సవం?... ఆ ప్రారంభోత్సవ సభకి, ప్రస్తుతం క్లబ్బు ప్రెసిడెంటూ; పూర్వాశ్రమంలో జిల్లా పోలీసు సూపరెంటెండెంటూ అయిన శ్రీ కామేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులుగా ఉండుటకు, ఆయన సతీమణీ, మూడేళ్ళకో జిల్లా చొప్పున ఆంధ్రాలోని పది ముఖ్యమైన జిల్లాల్ని మొత్తం ముప్పైయేళ్ళ సర్వీసులోనూ భరత రాజ్యం (భర్తకి బదులుగా ఏలిన రాజ్యం) ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా ఏలి పడేసిన ఆదర్శ పరిపాలనా విదుషీమణీ అయిన శ్రీమతి కామేశ్వరిగారు దయతో అంగీకరించారా? ఇక చర్చనీయాంశాలు, సంఘ స్థాపనావశ్యకతా, దాని పూర్వ చరిత్రా, దాని విశిష్టతా, ప్రపంచ భా.వి. సంఘ సమావేశావకాశాలూ, కార్యవర్గం ఎన్నిక, సంఘ నియమ నిబంధనావళిని రూపొందించుట, ఇతర అంశములూనా?

కథా నిలయం
3774
శ్రీకాకుళం

ఇలా ఒక్క క్లబ్బు మెంబర్లూ, సీతాపతి మిత్రమండలే అన్న మాటేవిటి, ఆ కరపత్రం చూసిన ప్రతివాడూ ఆశ్చర్య పోవడమే, ఒక్క తెలుగు మేష్టారుతప్ప. ఊళ్ళో అశేష జనమూ, ఆ సంఘం యేవిటో తెలియక ఆ కరపత్రంలోని తమాషాయేవిటో అర్థంకాక తలలు బద్దలు కొట్టుకొని ఛస్తూంటే, అదంతా తమకేం పట్టనట్టు చిద్విలాసంగా చిరునవ్వులు నవ్వుతూ కామేశ్వరరావూ, సీరియస్‌గా మొహం పెట్టుకుని తెలుగు మేష్టారూ కూచున్నారు, ఎవరేనా "ఏవిటిది? దీని గురించి మీకేవైనా తెలుసా!" అని అడిగితే సమాధానం చెప్పడం అట్టేపోయి మరింత చిద్విలాసుడుగా కామేశ్వర రావూ మరి కాస్త సీరియస్‌గా తెలుగు మేష్టారూ మారిపోతున్నారు. పోనీ ఇదేవిటో ఆ సీతాపతినే అడుగుదాం అంటే, అతను ఏక చెడుగుడు ఆడుతున్నట్లు అటూ ఇటూ పరిగెట్టడమే కాని, ఎక్కడేనా ఒక చోట స్థిమితంగా నిలబడితేనా?

ఇలా ఎటూ తేలక ఏమీ అర్థంకాక రెండు మూడు రోజులపాటు ఎసట్లో నీళ్ళలాగ తెగ కళపెళలాడిపోయి కుతూహలం పెంచేసుకున్నారు కనకే, జనం అంతా ఇంకో గంట ముందుగానే సభాస్థలికి చేరుకున్నారు.

నేల యీనినట్లు వచ్చి పడుతూన్న జనాన్ని చూసి 'మీమీ సతీమణుల అంగీకార పత్రాలు లేనిదే సభా ప్రవేశానికి అనుమతి లేదం'టూ చిన్న పేచీ పెడదాం అని ముఖ ద్వారం దగ్గరున్న వలంటీర్లు మొదట్లో మా చెడ్డ సరదా పడ్డారు, కానీ, ప్రారంభోత్సవ సభ కదా, ఇప్పుడే తగాదాల ప్రారంభం దేనికిలే అని తమాయించుకొని కాబోలు, తర్వాత చూసీ చూడనట్లు వదిలేశారు. అయితే, లోపలికి ప్రవేశించే వాళ్ళందరూ విధిగా బేడ్జీలు ధరించాలని మాత్రం పట్టు బట్టారు. పట్టుబట్టడం ఏవిటి, పట్టుకొని మరీ తగిలించేశారు చొక్కాలికి.

శాసిస్తూన్న ఒక సుకుమార హస్తం.

ఆ హస్తాని కెదురుగా ముకుళించి అంజలి ఘటించిన రెండు మోట చేతులూ.

వాటి చుట్టూ 'భా.వి. సంఘ ప్రతినిధి' అనే అందమైన అక్షరాలూను.

చూడ్డానికి మహా ముచ్చటగా ఉంది బేడ్జీ.

ముఖద్వారం దాటి లోపలికి వెళుతుంటే, ఎన్నో చిన్న చిన్న ద్వారాలు అర్చీలుగా ఏర్పాటు చేశారు సమావేశ కర్తలు. శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ ద్వారం, సోక్రటీసు ద్వారం, ఏంటోనీ ద్వారం, రిప్‌వేన్ వింకిల్ ద్వారం, మహమ్మద్ గజనీ ద్వారం అంటూ ఎంతో వైవిధ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూన్న ఆ ద్వారాల పేర్లు చూసి 'ఆహా!... ఏమి విశాల దృష్టి? ... ఏం అంతర్జాతీయతా? ఏం అంతర్లోకీయతా... ఓహో... ఆహో' అంటూ మహా

[library stamp]

ముచ్చటపడసాగారు సభకి వేంచేసిన వాళ్ళలో జాతీయ సంకుచిత తత్వం అంటే బొత్తిగా కిట్టని వాళ్ళు.

సమావేశస్థలం అంతా జనంతో కిటకిటలాడిపోతోంది. కూర్చోగలిగినంత మంది కూర్చున్నారు. ఇంకా వందల సంఖ్యలో మిగిలిపోయిన జనం, ఆ కూర్చునవాళ్ళ చుట్టూ నిలబడ్డారు, 'హాలు నిండిన వెనుక ఆ యా గట్లపై కూర్చుండ వలెను' అనే షరాని స్మరించుకుంటూ.

జనం అంతా మంచి సందడిగా ఉన్నారు. 'ఏవండీ. భా.వి. సంఘం అంటే అర్థం యేవిటో మీకు తెలుసా!' అని ఒకళ్ళ నొకళ్ళు అడుగుతున్నారు. కొందరు ఉత్సాహవంతులు 'భారతీయ విద్యార్థి సంఘం అంటూ భాష్యం చెబుతున్నారు. కొందరు విద్వాంసులు 'అయ్! ... అదికాదు. 'భా' అంటే భాషా, 'వి' అంటే వివాదం అని అర్థం. భా.వి. సంఘం అంటే భాషా వివాద సంఘం అన్నమాట! తెలియకపోతే పూరుకోవాలి కాని తప్పు అర్థాలు చెప్పకూడదు, హన్నా' అంటూ కోప్పడుతున్నారు. 'అదేం కాదు, భా.వి. సంఘం అంటే భారీ సంగ్రామవిమోచక సంఘం, కావలిస్తే చూడండి. ఆ చెయ్యి శాంతి దేవతది. ఆ రెండు చేతులూ యుద్ధోన్మాదుడివి' అంటూ తగువు లాడుతున్నారు మరి కొందరు శాంతి ప్రియులు.

ఇలా కొందరు ఎవరికి తోచిన అర్థాలు వాళ్ళు చెబుతూ ఎవరికి ఇష్టమైన వ్యాఖ్యానాలు వాళ్ళు చేస్తూ తమ బుద్ధిబలాన్ని చూపిస్తూంటే, మరికొందరు ఎవరికి వచ్చిన కళని వారు ప్రదర్శిస్తూ తమ కళాభినివేశాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. వారిలో కొంతమంది ఎదురుగా తెరవేసి ఉన్న వేదికని ఉద్దేశించి 'తెర తీయగరాదా' అంటూ సంకీర్తనలు పాడుతుంటే, మరి కొంద రా సంకీర్తనలకి సరిపడే తాళాల్ని పక్కవారి వీపులమీద వేస్తున్నారు. ఇంకా కొందరు అసహాయ శూరులు ఆలశ్యాన్ని సహించలేక ఈల పాటలు విసురుతున్నారు.

ఈ విధంగా ఏక రణగొణ ధ్వనిగానూ, ఒకటే కోలాహలంగానూ ఉన్న సభాస్థలి అంతా, సీతాపతి వేదికమీద తెరముందుకి వచ్చి సభాప్రారంభం కాబోతోందని ప్రకటించాకకానీ సద్దుమణగలేదు! ఉష్ ... మాట్లాడకండి అని ఒకళ్ళనొకళ్ళ మందలించుకుంటూ, ఎట్టకేలకి నిశ్శబ్దతని సాధించి, ప్రపంచ శాంతిని స్థాపించినంత గొప్పగా సంతోషించారు సభ్యులు.

వేదికని కప్పి ఉన్న తెర, నెమ్మది నెమ్మదిగా తప్పుకోసాగింది. వేదిక మీద రెండు కుర్చీలూ ఒక టేబిలూ, వాటి వెనకాల ఎత్తుగా వేళ్లాడుతూన్న మూడు పెద్ద పెద్ద

తైలవర్ణ చిత్రాలూ సభ్యులకి కనిపించాయి. ఆ చిత్రాలు గాంధీ, నెహ్రూ, పటేల్ వేమో అనుకున్నారు మొదట్లో జనం అంతా.

కాని ఆశ్చర్యం!

సరస్వతిని తన జిహ్వాగ్రముపై ధరించిన బ్రహ్మ.

లక్ష్మీదేవిని తన వక్షస్థలంమీద ఆశీనురాల్ని చేసికొన్న విష్ణువూ.

సతికి అర్థ శరీరాన్ని అంకితం చేసిన సదాశివుడూను.

ఆ చిత్రాల్ని చూసే విస్తుపోతూన్న సభ్యులు, ఆ చిత్రాల వెనుక చుట్టూ అర్థ చంద్రాకారంలో ఎర్రని పట్టుగుడ్డమీద పచ్చని జరీ రిబ్బనుతో కళ్లు జిగేల్ మనిపించేలా కుట్టిన పెద్ద పెద్ద అక్షరాలు చూసి, మరీ ఆశ్చర్యపోయారు. కళ్ళునులుపుకొని మరీ చూసి అక్షరాలు కూడబలుక్కుంటూ చదివారు.

భా....ర్యా... వి....ధే....యు....ల....సం...ఘం

ఒక్క క్షణం అలా తెల్లబోయిచూసి, మళ్ళీ అంతలోనే అంతా అర్థం అయిపోయి, పగలబడి నవ్వుతూ, సభాస్థలి అంతా దద్దరిల్లిపోయేలా చాలా సేపటి వరకూ విపరీతమైన కరతాళ ధ్వనులు చేశారు సభ్యులు యావన్మందీ.

'భా.వి. సంఘానికి భూలోకంలో ఫౌండర్ ప్రెసిడెంటు అయిన శ్రీకృష్ణపరమాత్మను, సమావేశస్థసభ్యుల హృదయాల్లో సమావేశించి, సభని పర్యవేక్షించవలసింది'గా ప్రార్థిస్తూ కృష్ణుని ఫొటో ఒకటి తెచ్చి ఓ కుర్చీలో పెట్టి, ఆ ఫొటోని కృష్ణునికి ప్రీతి అయిన పారిజాత పుష్పంతో సీతాపతి అలంకరించినప్పుడు సభ్యులు హర్షధ్వానాలు చేశారు. ఆ తర్వాత కామేశ్వరరావు గారిని రెండో కుర్చీ మీదికి అధ్యక్షులుగా ఆహ్వానించి, ఆయన మెడలో పూలహారానికి బదులు, హారంలాగే గుండ్రంగా మలిచి కుచ్చిళ్లు పెట్టిన అందమైన సన్నని వాయిల్ చీరని వేసినప్పుడు మాత్రం సభలో ఎవరో "షేమ్! ...షేమ్!" అంటూ అరిచారు.

వెంటనే ముందు వరసలో కూచున్న తెలుగు మేష్టారు లేచి నిలబడి వెనక్కి తిరిగిః "షేమేమిటి షేము...? ఔచిత్యాన్ని అమోఘంగా పాటించినందుకు సెభాష్ అనడము అట్టే పోయి. షేముట! ....షేము!' అంటూ గట్టిగా మందలించారు.

సభ్యులకి అదంతా మంచి సరదాగా కనిపించిందేమో తెలుగు మేష్టారు చెప్పింది సమంజసంగాతోచి 'అవును సెభాష్' అంటూ ఒక్క కంఠంతో అరిచారు. దానితో సభ మాంచి రసకందాయంలో పడింది. తన కందాయ ఫలాన్ని నిందించుకుంటూ, పాపం 'షేమ్' అని అరిచిన వ్యక్తి మాత్రం షేమ్ అయిపోయి కుక్కిన పేనులా కూర్చుండిపోయాడు.

ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటూ అధ్యక్ష స్థానంలో కూర్చున్న కామేశ్వరరావు, కార్యక్రమంలో మొదటి అంశము ప్రార్థన, అని ప్రకటించడంతోటే, సభ్యులు యావన్మందీ లేచి నిలబడ్డారు. తెలుగు మేష్టారు వేదిక మీదికి వచ్చి శ్రావ్యంగా -

జలజాతాసన వాసవాది సురపూజా భాజనంబైతన
ర్చు లతాంతాయుధు కన్న తండ్రి శిరమచ్చో వామ పాదమ్మునన్
తొలగం ద్రోచె లతాంగి అట్లయగు నాధుల్నేరముల్సేయ పే
రలుకన్ జెందినయట్టి కాంత లుచిత వ్యాపారముల్ ... సే....య...రే?

అనే ప్రార్థనా పద్యం చదివారు. పద్యం అర్థాన్నీ పద్యం చివర ఆయన కావాలని చేసిన మార్పునీ పసిగట్టిన రసజ్ఞులు, ప్రార్థనకి చప్పట్లు కొట్టకూడదనే నియమాన్ని ఉల్లంఘించి, 'భలే... భలే...' అంటూ గట్టిగా చప్పట్లు కొట్టారు.

ఆ తర్వాత అధ్యక్షుల అదేశాన్ని అనుసరించి సీతాపతి ఈ విధంగా ఉపన్యసించ నారంభించాడు -

"భార్యావిధేయ ధురీణులారా... మిత్రులారా!.."

'ఓ...య్!' అంటూ సభలో అరుపు, దాంతో సీతాపతి కొంచెం గాభరాపడి, కొంచెం సేపు ఆగి, మళ్ళీ నెమ్మదిగా మొదలెట్టాడు - "అసలీ సంఘ ప్రారంభోత్సవానికి జనం వస్తారా... ఒక వేళ వచ్చినా సరదాగా పెద్ద మనస్సు చేసుకొని ఉదారబుద్ధితో సభా కార్యక్రమంలో పాల్గొంటారా అని మొదట్లో నేను చాలా భయపడ్డాను. కాని నా భయం కేవలం అర్థరహితం అయిందని మీరు నిరూపించారు... మీకు నా కృతజ్ఞతలు".

"వోట్ ఆఫ్ థేంక్సు చివరోయ్... ఇప్పుడు కాదు." "అసలు విషయం మొదలెట్టు..." అంటూ సభలో కేకలు.

"వస్తున్నా... అసలు విషయానికే వస్తున్నా. ఇప్పుడీ సంఘాన్ని అత్యవసరంగా స్థాపించడానికి గల కారణాన్ని మొదట మనవిచేస్తా. సృష్ట్యాదినుండీ సంసారం అనే రథానికి భార్యాభర్త లిరువురూ చెరో చక్రంలాంటి వారు అనే భావం గాఢంగా మనస్సులలో పాతుకుపోయి ఉండికనక, ఒకరు ఎక్కువ ఒకరు తక్కువ అనే ఆలోచన ఇంతవరకూ ఎవరికీ రాలేదు. మాకు వాళ్లు అన్యాయం చేస్తున్నారు. మాపై వాళ్లు అధికారం చలాయిస్తున్నారు అనే అనుమానమే కలగలేదు. కానీ ఈ మధ్య, అనగా అయిదారు దశాబ్దాల నుంచీ, మిధునరాశిపై వృశ్చిక రాశియొక్క ప్రభావం వచ్చి పడడం వల్లనో ఏమో..."

"ఒక రాశిమీద ఇంకోరాశి ప్రభావం పడడం ఏవిటి నీ మోహం? జ్యోతిషం తెలియకపోతే ఊరుకో" అంటూ సభ్యుల కేకలు.

"క్షమించండి... మరి ఎందువల్లనో ఏమో స్త్రీ పురుషుల మధ్య ఈ మధ్య తీవ్రమైన అభిప్రాయ భేదాలు రాసాగాయి. అందులో ఎక్కువగా స్త్రీలు మగవారి నిజాయితీని శంకిస్తున్నారు. పురుషుడు తనని బానిసగా చూస్తున్నాడనీ, తనకంటే అధికుడులా ఉంటున్నాడనీ నేటి సామాన్య స్త్రీ అపోహ - ఈ అపోహని పోగొట్టడానికి ప్రజాసంఘాలూ ప్రభుత్వాలూ కూడా ఎంతో కృషి చేస్తున్నాయి. సంస్కరణలు చేస్తున్నాయి. శాసనాలు రూపొందిస్తున్నాయి. హామీలు ఇస్తున్నాయి. రక్షణలు కల్పిస్తున్నాయి. అయినా ఆ అపోహ పోవడం లేదు. మీదు మిక్కిలి ఇంకా పెరిగిపోతోంది. వైషమ్యం హెచ్చి అనుమానం పెరిగి నమ్మకం నశిస్తోంది. ఫలితంగా మొత్తం ప్రపంచం ప్రపంచం అంతా, స్త్రీ కూటమీ, పురుష కూటమీ అనే రెండు కూటములుగా విడిపోయే ప్రమాదం ఏర్పడింది. మొత్తం అమెరికా రష్యా కూటాలుగా విడిపోయిన రోజున కూడా లోకానికింత ప్రమాదం ముంచుకు రాలేదు. వాటి మధ్య సమానంగా నలగడానికో సామరస్యం సాధించడానికో ఒక అలీన కూటమి అంటూ అఘోరించింది. దీనికదేం లేదు ... అయితే ఇటో లేకపోతే అటో - అందువల్ల విజ్ఞతా ఉదారతా గల పురుషులం అందరమూ, ఇలా సంఘంలా ఏర్పడి, మనం స్త్రీల కంటే అధికులం ఏంకాదనీ, వారినీ విధేయులుగా చూడడం మాట అలా ఉంచి, మనమే వారికి నిజమైన విధేయులమనీ, చిత్తశుద్ధితో కార్యాచరణ దీక్షతో వారిలో నమ్మకాన్ని కలిగించాలి. కలిగిస్తాయి కూడా ఇటువంటి సంఘాలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఏర్పడి చక్కని నియమనిబంధనావళిని రూపొందించుకో గలిగితే - ఏ శాసనాలూ, ఏ సంస్కరణలూ సాధించలేని ఫలితాన్ని ఈ సంఘం సాధిస్తుందనీ, స్త్రీలకి పురుషులపై తిరిగి విశ్వాసం ఏర్పడేలా చేస్తుందనీ నా నమ్మకం. అసలు ఈ సంఘ స్థాపనోద్దేశం కూడా అదే. రెండు మహోదగ్రమైన కూటాలుగా మానవ సంఘం విడిపోయే మహా ప్రమాదం నుండి ప్రపంచాన్ని తప్పించడం కష్టమే..."

"ఈ భార్యా విధేయుల సంఘాన్ని ప్రారంభిస్తున్నా నంటావు... చాలు చాల్లేవయ్యా ఊరుకో - ఎవరేనా వింటే నవ్వి పోతారు... లోకంలో ఇన్ని సంఘాలంటూ ఉన్నాయి కాని, భార్యా విధేయుల సంఘం అంటూ ఎక్కడా లేదు" అంటూ లేచాడు సభలోంచి ఒక నల్లని మీసాల మనిషి.

తక్కిన వాళ్ళంతా "కూచో కూచో" అంటూ అరిచారు.

ఆ కూచోమన్నది తననో అవతల వాడినో అర్థం కాలేదు సీతాపతికి. మీసాల మనిషి ఎదుర్కోడంతోటే సగం కృషించిపోయిన సీతాపతి, "కూచో కూచో" అరుపులతో మరీ కుదేలయిపోయాడు. వాళ్ళంతా కూచోమంటూ అరిచింది తననికాదని, ఆ తర్వాత అర్థం అయినా, ఇంకా పైన తన ఉపన్యాసాన్ని పొడిగించే ఓపిక నశించిపోయింది అతనికి. అందుకే నీరసంగా బిత్తరపడిపోయి ముందు వరుసలో కూర్చున్న తెలుగు మేష్టారి కేసి జాలిగా చూశాడు.

రంగం చెడేలా ఉందని, కంగారుగా రెండు ముక్కు రంధ్రాల్లోకీ రెట్టింపు సస్యాన్నయితే, మతాబా గుల్లల్లోకి మందు సామానుని దట్టించినట్టు గట్టిగా దట్టించి, కళ్ళతో సీతాపతిని దిగమని సంజ్ఞచేసి, తను వేదిక ఎక్కాడు తెలుగు మేష్టారు. ఎక్కి-

'ఏవిటి బాబు? - భార్యావిధేయుల సంఘం అంటూ ఎక్కడా చూడలేదు అంటావా? - మానాయనే! - పోనీ ఈ త్రిమూర్తుల చిత్రాల్ని చూశావా? - ఈ గోపాల కృష్ణుణ్ణో - వీళ్ళంతా ఆది దేవుళ్ళూ, పురాణ పురుషులూ అంటావా? పోనీ, సోక్రటీస్ పేరు ఎప్పుడేనా విన్నావా? ఏంటోనీ అనే జగదేక శూరుడు క్లియోపాట్రా అనే తన ప్రియురాలి కనుసన్నలలో మెలిగేవాడనే సంగతి తెలుసా? - గజనీ మహమ్మద్ భార్యా విధేయత్వం మాటో! వీళ్లంతా ఒక్కొక్క రంగంలో ఎంతేసి గొప్పవాళ్ళు! అయితే వీళ్ళంతా తామరస నేత్రల ఇండ్ల బందీలు కారూ!"

'హియర్ - హియర్' అని సభలో కేకలు.

"అవునా? - దీన్ని బట్టి మనకేం తెలుస్తోంది? భార్యా విధేయుల సంఘం అంటూ ఒకటి ప్రత్యేకంగా స్థాపించబడలేదు. కాని దీని తాలూకు సభ్యులు మాత్రం అన్ని కాలాల్లోనూ అన్ని దేశాలలోను ఉంటూనే ఉన్నారు. అంటే, ఎవరి మట్టుకి వారే ఏకైక సభ్యుడూ, ఎవరి హృదయం వారికే ఈ సంఘ కార్యాలయంగా ఉంటూ వచ్చిందన్న మాట, ఇన్నాళ్లూ. ఇలా అంతర్గత జ్వరంలా అందరి మనస్సులలోనూ ఉంటూ, భారత రాజకీయ పార్టీలలా వేటికవి వేరింటి కాపురాలతో విరాజిల్లే ఈ హృదయగత సంఘాల నన్నింటినీ సుసంఘటితం చేసి, దానికో బాహ్య రూపం ఇవ్వడమేకదా ఈ ప్రయత్నం అంతా? అందువల్ల లేని సంఘాన్నంటూ మనం కొత్తగా ఏం స్థాపించడంలేదు. లేని సభ్యులంటూ ఇందులో ఎవ్వరూ లేరు. మీరూ నేనే కాదు, సమస్త మానవులూ, ఆఖరికి సురగరుడోరగాది సమస్త లోక వాసులూ కూడా సభ్యులే"

"నేను కాదు" అని సభలో కేక

"ఏం బాబూ? - నీకింకా పెళ్ళి కాలేదా? లేదా, కొత్తగా పెళ్ళయిందా? అవివాహితుడవైతే, వివాహం అయ్యాక అర్థం అవుతుందిలే నువ్వుకూడా ఒక ఆదర్శ విధేయుడవనే విషయం - లేక, కొత్తగా పెళ్ళయ్యిందా నీకు? అవున్లే కొత్తలో అలాగే అంటావు - మేమూ కొత్తలో నీలాగ అరిచిన వాళ్ళమే! తర్వాత తర్వాత జ్ఞానం పెరిగి పరిస్థితుల్ని అర్థం చేసుకొని నవ్వుకొని ఊరుకుంటూ అధికంగా అరవడం మానేశాం. అయినా ఒక్క ప్రశ్న అడుగుతాను - నువ్వు ఇప్పుడు పూర్వంలా మిత్రులతో ఎక్కువ కాలం గడుపుతున్నావా? ఇది వరకటిలాగ వాళ్ళకి వార్నింగులు లేని వాగ్దానాలు చేస్తున్నావా? - 'చూస్తాను - అలాగే - ఆలోచించి రేపు యే విషయం చెప్తాను' అనడం లేదూ? - ఆలోచించడం అంటే ఎవరితోటి బాబ్జీ? - నీవే అయితే అక్కడే ఆలోచించెయ్యవచ్చునే? రేపటి దాకా వాయిదా ఎందుకు? - ఇక చూస్తాను అంటే? - ఈ విషయం మా ఆవిడతో అని చూస్తాను, అప్పుడామె కళ్ళు సంతోష విస్ఫారితాలే అవుతాయో, సంతాప విస్ఫులింగాలే అవుతాయో చూస్తాను అనేకదా అర్థం? ఒకవేళ అనాలోచితంగా మొదట మిత్రుల దగ్గర తలాడించేసినా, మర్నాడు వచ్చి 'లాభం లేదురా భాయీ' అంటూ నీరసంగా నీళ్ళు కారిపోతావేం? - దీని అర్థం అంతా ఏవిటట!"

"ష్యూర్! - ష్యూర్!" అని కేకలు.

"అయినా మనం భార్యా విధేయులం అని సిగ్గుపడవలసిన అవసరం లేదు. సూర్యుణ్ణి చూసి పద్మమూ, చంద్రుణ్ణి చూసి కలువా ఎలా వికసిస్తాయో, అగ్ని దగ్గర ఆజ్యం ఎలా కరిగిపోతుందో, అలాగే వివాహం అయిన తర్వాత పురుషుడు క్రమక్రమంగా భార్యా విధేయుడుగా మారిపోతాడు. అది అతి సహజమైన విషయం".

"నిజం - నిజం -"

"పైగా వివాహంతో పురుషుని వ్యక్తిత్వానికీ అతని చరిత్రకీ భరతవాక్యం పాడెయ్యడం జరుగుతుందనీ, ఆ వివాహంతోనే స్త్రీ చరిత్రకి నాందీ వాచకం ప్రారంభం అవుతుందనీ, లోక వ్యవహారాన్ని బాగా ఆకళింపు చేసుకొన్న బెర్నార్డుషా వంటి మేధావులందరూ ఎప్పుడో చెప్పారు. అందువల్ల ఎలాగూ సహజంగా జరిగి తీరేదాన్ని,చిరునవ్వుతో హుందాగా అంగీకరించడం విజ్ఞుల లక్షణం. కాదూ కూడదని కాళ్లు బాదుకున్నా, కాక తప్పదుకదా? ... అందువల్ల అందరం ఆనందంగా ఈ భా.వి. సంఘంలో సభ్యులుగా చేరదాం. సభ్యులుగా చేరడం అంటే చందాలు కట్టనక్కర్లేదు. సభ్యత్వ ఫారాలు పూర్తి చెయ్యనక్కర్లేదు. ఒక్క క్షణం గుండెలమీద చెయ్యేసుకుని ఆత్మ, పరిశోధన చేసుకొని 'నిజమే సుమా ... అవును... నేనూ

ఇందులో సభ్యుడ్నే' అని చిరునవ్వుతో అనుకుంటే చాలు. 'నాన్సెన్సు! నేనేవిటి?... ఈ భా.వి. సంఘంలో సభ్యుణ్ణేవిటి?' అంటూ చిర్రుబుర్రులాడుతూ ఆత్మ వంచనా జగద్వంచనా మాత్రం చెయ్యవద్దని ప్రార్థిస్తున్నా." అంటూ తెలుగు మేష్టారు తన దీర్ఘోపన్యాసాన్ని ముగించడంతో, సభలో కరతాళ ధ్వనులు మిన్ను ముట్టాయి. ఆ తర్వాత 'వేల సంఖ్యలో లక్షల సంఖ్యలో సభ్యులు చేరి చిత్తశుద్ధితో పాటుబడి ఈ సంఘానికి ఒక్క ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోనూ భారత దేశంలోనే కాక యావత్ప్రపంచం లోనూ విరివిగా బ్రాంచీలు ఏర్పడేలాగ కృషిచేసి' మహిళా ప్రపంచం యొక్క అభిమానాన్నీ విశ్వాసాన్నీ చూరగొని, స్త్రీ పురుష కూటాలుగా లోకం చీలిపోయే మహా ప్రమాదాన్ని నివారించి తద్వారా జగత్కళ్యాణాన్ని సాధించాలనీ, ఎప్పటికేనా ప్రపంచ భార్యా విధేయుల సమావేశాలు ఈ ఊళ్ళో జరిపించాలని తను మహా కుతూహల పడుతున్నాననీ, అటువంటి ప్రపంచ సభలు జరిపించడం అంటే వ్యక్తిగతంగా తనకి భలే సరదా అనీ తనకలాంటి సరదాలు చాలా ఉన్నాయి కాని, అవి తీర్చుకోడానికి తనకి,తన సతీమణి అనుమతే లభించడం లేదని చింతిస్తూ' అధ్యక్షులైన కామేశ్వరరావు తన అధ్యక్షోపన్యాసాన్ని ముగించాడు.

ఆ తర్వాత భా.వి. సంఘానికి కార్యవర్గం ఎన్నిక జరిగింది. ఎన్నుకోనే ముందు అభ్యర్థుల భార్యా విధేయత్వానికి సంబంధించిన ఎన్ని రకాల అర్హతలో చర్చకి వచ్చాయి. నేను ఎక్కువ భార్యా విధేయుణ్ణంటే, నేను ఎక్కువ భార్యా విధేయుణ్ణంటూ, పోటీ చేసిన అభ్యర్థులు వాదించుకున్నారు. సాక్ష్యాలు చూపించుకున్నారు. సమర్థించుకున్నారు. ప్రతి పదవికీ ముగ్గురేసి నలుగురేసి చొప్పున పోటీ చేశారు. చాకిరీ చెయ్యవలసి వస్తుందని కాబోలు ఒక్క కార్యదర్శి పదవికి మాత్రం ఎవరూ పోటీ చెయ్యలేదు. అర్హతా అనర్హతలు చర్చించకుండా సీతాపతిని ఆ పదవికి ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకున్నారు. తక్కిన పదవులకి జరిగిన ఓటింగ్‌లో, కలలో కూడా భార్య గీచిన గీటు దాటని కామేశ్వరరావు అధ్యక్షుడుగానూ, ఇల్లరికపుటల్లుడుగా అత్తారింటికి వచ్చాక ఇంక ఒక్కమారైనా కన్నవారి గడప తొక్కని సంపన్న గృహస్థు అయిన భైరవమూర్తి ఉపాధ్యక్షుడుగానూ, భార్య ఆజ్ఞానుసారం క్రాఫ్ పెంచుకొన్న పురోహితుడు లచ్చయ్య శాస్త్రి, భార్య కోరిక మీద చుట్టలు మానేసి సిగరెట్లు కాల్చడం ప్రారంభించిన వీరయ్య చౌదరీ సంయుక్త కార్యదర్శులుగానూ అత్యధికమైన మెజారిటీతో ఎన్నికయ్యారు.

ఆ తర్వాత సుదీర్ఘమైన చర్చలూ వాదోపవాదాలూ జరిగి ఈ క్రింది నియమ నిబంధనావళి ఏకగ్రీవంగా రూపొందించబడింది.

1. ప్రపంచంలో రాను రాను పురుషులపట్ల స్త్రీలలో సన్నగిల్లి పోతున్న విశ్వాసానికి

చింతిస్తూ, వారిలో పూర్వపు నమ్మకాన్ని సముద్ధరించి ప్రపంచం రెండు ఖండాలుగా చీలిపోయే ప్రమాదం నుంచి తప్పించడంకోసం చిత్తశుద్ధితో ఈ సంఘం స్థాపించడమైనది.

2. ఈ సంఘం భార్యా విధేయుల సంఘము అను పేరుతో వ్యవహరింప బడును.

3. ఒక బాహ్య రూపం అంటూ ఏర్పడకపోయినా, అనాదిగా ఉన్న ఈ సంఘం యొక్క మహత్తర చరిత్రనీ, విశిష్ట సేవల్నీ ఈ సంఘం వారు గౌరవంతో గుర్తించారు.

4. ఈ సంఘాన్ని అనాదిగా స్థాపించిన త్రిమూర్తులూ, భూలోకంలో ప్రారంభించిన శ్రీ కృష్ణమూర్తి, సోక్రటీస్, రిప్‌వేన్ వింకిల్, వంటి తదితర ప్రముఖులూ ఈ సంఘ సభ్యులకు ఆదర్శమూర్తులు.

5. వివాహం అయిన ప్రతిపురుషుడూ ఈ సంఘ సభ్యుడే అని ఈ సంఘమువారు గుర్తింతురు.

ఎ. అయితే నామకార్థము ప్రతి సభ్యుడూ భార్య దగ్గరనుండి ఒక గుర్తింపు పత్రమును తీసుకువచ్చి కార్యదర్శికి దాఖలు చేయవలెను.

బి. నేను సభ్యుడుగా చేరను. నేను విధేయుడను కాదు. నేనంటే నా భార్యకి హడల్ అనే వారు మాత్రం ఎటువంటి గుర్తింపు పత్రమూ తీసుకు రానవసరంలేదు. ఎందువల్లనంటే, వారెలాగా ఈ సంఘములో, వారికి తెలియకుండానే శాశ్వత సభ్యులుకనక -

సి. కొన్ని ప్రత్యేకమైన అర్హతలని బట్టి అవివాహితులు కూడా సంఘ సభ్యులుగా చేర్చుకొన బడుదురు.

డి. అయితే, బ్రహ్మచారులుగా పరిగణింపబడే అట్టి అవివాహిత పురుషులు ఎవరైనా ఒక కన్య యొద్దనుండి గుర్తింపు పత్రము తేవలసి యుండును.

6. ప్రతి సభ్యుడూ తన నెల జీతమును గాని, ఆదాయమును గాని అణాపైసలతో అర్థాంగి చేతిలో పోయవలెను. ఆపైన ఆమె ఏమి యిచ్చినను అది మహా ప్రసాదముగా స్వీకరించి తన ఖర్చులన్నియు అందులోనే గడపుకొనవలెను.

7. భర్తకి వచ్చే ప్రతి ఇంక్రిమెంటుకీ, ప్రతి ప్రమోషనుకీ, ప్రతి బోనసుకీ, వరుసగా ఒక పెద్దచీరా, ఒక విలువైన నగా, ఒక విహారయాత్ర తన ఇచ్ఛానుసారముగా నిర్ణయించుకొనుట భార్యయొక్క కనీసపు హక్కని ప్రతి సభ్యుడూ గుర్తుంచు కొనవలెను.

8. ముందుగా భార్య అనుమతి తీసికొనకుండా ఎవరినీ ఇంటికి ఆహ్వానించుట కాని, ఎవరి ఆహ్వానములూ తను స్వీకరించుటగాని చేయరాదనియు, అట్లు

చేయుట ఘోరమైన నేరముగ పరిగణింప బడుననియు ప్రతి సభ్యుడు గుర్తుంచు కొనవలెను.

9. భార్య అకారణముగా తిట్టిననూ, సరదాగా కన్నీళ్ళు పెట్టుకొన్ననూ, కారణములు విచారించక ఆమెను బుజ్జగించుట ఒక్కటియే తన ప్రథమ కర్తవ్యమని ప్రతి సభ్యుడూ గ్రహించవలెను.

10. పచనాది గృహకృత్యము లన్నియు పురుషులు చేయవలసినవే అను పరమ సత్యమును ఎప్పుడూ మరచిపోక, దయతో ఆ కృత్యములన్నియుచేసి శ్రమ పడుచున్న సతికి సదా కృతజ్ఞుడుగా ప్రతి సభ్యుడూ ఉండవలెను.

11. అన్నదమ్ముల కంటే బావమరుదులూ, అక్క చెల్లెళ్ళ కంటే వదినా మరదళ్ళూ తల్లిదండ్రులకంటే అత్తమామలూ ఆప్తులనే సంగతిని యే సభ్యుడూ యే సమయమునందూ మరువరాదు.

12. సభ్యులందరూ తమ తమ పేర్లను, ఫలానా ఆమె భర్త అను అర్థమువచ్చునట్లు మార్చుకొనుట యుక్తము. ఉదాహరణకు సీత యొక్క భర్త సీతాపతిగను, లక్ష్మి యొక్క భర్త లక్ష్మీనాథునిగను తమ తమ పేర్లు మార్చుకొన వలెను.

13. ఒక వేళ భార్య పేరుతో కలిపి తను పేర్లు ఉచ్చరించుకొన నభిలషించువారు 'శ్రీనివాస శారద' అన్నట్లు భార్య పేరు చివరవచ్చునట్లు వ్రాసుకొనుట యుక్తము.

14. ఇంకను ఉత్సాహవంతులైన సభ్యులు, భార్య పేరుకి ముందు మిస్టర్ అని మాత్రమే చేర్చి 'మిస్టర్ శారద అన్నట్లు తమ నామధేయములను వ్యవహరించు కొనవచ్చును.

15. ఏ సభ్యుని భార్య నుండి అయిననూ ఫిర్యాదు వచ్చినచో, ఆ సభ్యునిపై కఠినమైన చర్య తీసుకొనబడును.

16. భార్యా విధేయ సంఘాభివృద్ధికి తమకు తోచిన సూచన లీయవలసిందిగా యావద్మహిళా లోకమును కోరడమైనది.

భూ సభోంతరాలు దద్దరల్లిపోయేటట్టు హర్షధ్వానాలు చేస్తూ పై పదహారు తీర్మానాలనీ ఏకగ్రీవంగా అమోదించిన తర్వాత, జనగణమణకి బదులుగా, 'ఎంతవారలైనా కాంతదాసులే!' అనే త్యాగరాజ స్వామివారి కీర్తనతో సభ దిగ్విజయంగా పరిసమాప్తం అయింది.

మర్నాడు ఆ క్రితం రోజు జరిగిన సభా విశేషాలని సంతోషంగా నెమరు వేసుకుంటూ, అంతటి సరదా అయిన సభని అంత జగజ్జేగీయ మానంగా నడిపించినందుకూ, అంత గొప్ప సంఘాన్ని సకాలంలో స్థాపించి విశ్వవిలయాన్ని నివారించినందుకూ స్వయంగా వెళ్ళి మనః పూర్వకంగా అభినందించుదాం అని

సీతాపతి రూమ్‌కి వెళ్ళి కూడా, లోపల్నుంచి మాటలు వినిపించి అరుగుమీదే ఆగిపోయారు, పుర ప్రముఖులలో ఉన్నతమైన అభ్యుదయ భావాలుకల అయిదారుగురు వ్యక్తులు.

"నేను తీసుకురాకుండా నిన్ను కాపురానికి ఎవరు రమ్మన్నారు? ... చెప్పకుండా చెయ్యకుండా వచ్చేస్తే ఎలా? వెళ్ళు వెళ్ళు" అది సీతాపతి గొంతు. దానికి జవాబుగా ఒక అమ్మాయి ఎక్కెక్కి ఏడుపు. "నువ్వు వచ్చి నానెత్తిన కూచుంటే,రేపటి నుంచీ నీకు ఉప్పూచింతపండే తేనా, అవతల సవాలక్ష సంఘాల బాధ్యత నెత్తిమీద ఉంటే వాటి బాధ్యతే చూసుకోనా? లాభం లేదు వెళ్ళిపో." సమాధానం లేదు. "నిన్నే - పొమ్మంటుంటే"

"ఇప్పుడు నేను ఎక్కడికి పోను?" ఏడుస్తూ ఆ స్త్రీ కంఠం.

"ఎక్కడికేవిటి? ... వచ్చిన చోటికి..."

"మీరేదో భార్యల సంఘం అని పెట్టారని విని, ఆదరిస్తారనీ, పెళ్ళిలో వచ్చిన తగవులాటలు మరిచిపోయి ఉంటారనీ గంపెడాశతో వచ్చాను,మా నాన్న వద్దంటున్నా కాదూ కూడదని గొడవపెట్టి" - జాలిగా, ఆశగా వినిపించాయి ఆ మాటలు.

"భార్యల సంఘం యేవిటి? ఓ! అదా? ... అది లోక సేవకోసం, జగత్కళ్యాణం కోసం, పెట్టిన సంఘంలే. మానవజన్మ ఎత్తిన తర్వాత అటువంటి మహత్తరమైన సేవలు చెయ్యాలికాని, నీతో కాపురంచేస్తూ, నా స్వార్థం చూసుకుంటే ఎలాగ? సమిష్టికోసం వ్యక్తి ఎప్పుడూ త్యాగం చెయ్యాలి.... నీకు తెలీదేమో వెళ్ళు ... వెళ్ళు".

సీతాపతి స్వార్థ త్యాగ వాక్యాలువిని అరుగుమీద నిలబడ్డ పురప్రముఖులు ఆశ్చర్యంగా ఆమట్టునే ముక్కు మీద వేలేసుకొన్నారు. "చూశావా... మనందరం కూడా ఇలా స్వార్థాన్ని వదిలి త్యాగం చేస్తే ఇంకేమైనా ఉందా?" ఏక ఇదయ్యారు.

సీతాపతి త్యాగాన్ని అంత గొప్పగా అర్థం చేసుకున్నారు కనకే ఆ పుర ప్రముఖులంతా, ఆ తర్వాత సంవత్సరం, భా.వి. సంఘ ప్రథమ వార్షికోత్సవ సభలో నిస్వార్థ కార్యదర్శిగా, మహత్తర ఆదర్శవాదిగా సీతాపతిని పొగిడి, భా.వి. సంఘాభివృద్ధికి అతడు చేసిన సేవని వేనోళ్ళ స్తుతించారు. నిస్సంకోచంగా అతని మెడలో అభినందన హారాల్ని వేశారు -నిరాక్షేపణగా నినాదాలు చేశారు' సీతాపతికీ జై... భార్యా విధేయుల సంఘం వర్ధిల్లాలి...' అంటూ - ఏదో యూనివర్సిటీ త్వరలో అతనికో 'డాక్టరేట్‌నో, అవార్డునో ఇచ్చి చేతులు దులుపుకోబోతోందని వార్త. అది వార్తో, నీలి వార్తో ఇంకా నిర్ధారణ కాలేదు -

(1969 - ఆంధ్రజ్యోతి)